

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helyben, vidéken:
1 óra 1.50 K | 1 óra 2 K
1 évre 18 K | 1 évre 24 K

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1. Telefon 208.

Felelős szerkesztő: Hajós József.

Városi közgyűlés.

A kik szeretnek gyönyörködni a villámok cikázásában, a kiknek élvezet a dörgés s a kik el vannak ragadtatva, ha a ménkü beleüt — másba, azok nagyokat nyeltek előre, arra az élvezetre gondolván, amely a mai közgyűlésen kínálkozott. S a milyen várokozással jöttek olyan csodálkozással távozta. A botrány, vagy mondjuk így: a vihar elmaradt. A fogait újra kihúzták és elhalasztották szebb reményteljesebb időre, talán áprilisra, annak a karakterében több alap lesz a mulatságra. Így legfeljebb Koronafi városatyai ur-zajos közbeszólásában gyönyörködtek. Ez a jó ember — ugylátszik — szerelmét a saját hangjába. Mindenkit tulharsog a becses véleményével. Ha jogi véleményről van szó, ő folyton előre-vágja a parértelműt; ha pénzügyi kapacitás kell, ott van ő, ha közéletmezni kell, senki sem folong úgy a véleményéről mint ő. Mindenütt és mindenben ő. Az ember szinte várja, hogy mikor csináltat magának piederasztál, hogy annak a tetejébe, álva kiforszozza a becses helyeslést. Így a piederasztál hiján, a saját vállaira áll és onnan zug le mindenkit, a ki vele ellenkező véleményben létezni merészel. Aztán egészen érdekesen mindig kormánypartii hangulatban. Ez jobb és kellemesebb. Is-ten éltesse! Növekedjék és gyarapodjék hitben és dicsőségben.

A közgyűlés gerince Steiner Jákó dr. főlszóallása volt. A közéletmezési bizottság beterjesztette a mult év mérlegét. A mérleg beterjesztésénél mindenki tudja, hogy ez mit jelent. Egy jól sorakoztatott számród, a melyet megfelelő számlák, nyugták, ellennyugták — stb. kísérnek. Mindez beszél önmagáért és várja a kritikát, a mely esetleg kerekét akaszt neki s a melyet ő a matematikai és igazság erejével lecáfol. A mi közgyűlésünkön azonban más történt. A mérleg beterjesz-

tésénél fölállott Steiner Jákó dr. és másfélórás védőbeszédet rendezett a saját, illetőleg a közéletmezés ügye mellett. Nem mintha valaki támadta volna, hanem mert így látta jónak. Vagy talán így látta szükségessé. Valóban az ember erre a gondolatra jön. Különösen gondol arra a mikor azt látja, hogy mennyire igyekezett elmaszkirozni azt, a mit legjobban és legtöbbben kifogásoltak, hogy t. i. a közéletmezési bizottság tulságos anyagi haszonnal dolgozik. Steiner Jákó dr. elakarta hitetni, hogy a közéletmezési bizottság nem közel fél millió haszonnal záródott, hanem csak 60 ezer koronával, a 4 millió forgalomnak csak pontosan másfél százalékaival. T. i. ők mint pénztármaradványt csak ennyit mutattak ki. Azonban a mérleg kimutat 95 ezer korona értékparipit, 230 ezer kor. árukészletet, 70 ezer kor. közmű-levő követelést egy 45 ezer kor. értékű házat stb. hogy szeretné föltüntetni, mintha ez nem lenne a bizottság jövedelmi többlete. Erdekés. Az ember gondolkozik, hogy miért van erre szükség. Hiszen ezt már igazán csak Koronafi ur fogja elhinni. Vagy talán még ő se.

Szinte csodáljuk az elnököt föispán jóakaró türelmét, a ki mindezt hallgatással jóváhagyta, hiszen nem tartozott a tárgyhoz, mert a tárgy csak ez volt: elfogadja-e a közgyűlés a mérleget felülvizsgálás anyagának vagy nem fogadja el? Vagy úgy gondolta: hád látsza ki magát? Majd meg-látjuk, hogy a felülvizsgáló szakemberek élesebb szemé és tárgyilagos ítéllete milyen kritikát mond a mérlegről.

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Elnök: dr. gróf Károlyi József föispán.

Előadók: a városi tanácsnokok. Jegyzőkönyvhitelítés március 18. án.

Dr. Károlyi József gróf föispán meleg szavakkal bucsuztatta el Hübner Károlyt és Szeib Istvánt, akiknek emléktét jegyzőkönyvben örökítik meg s a közgyűlés rész-

vétét általában közlik hozzátartozóikkal.

Károlyi József gróf előterjeszti Siposs Gyula esredes levelét, a melyben köszönetet mond a közgyűlésnek, hogy a város diszpolgárává választották. (Éljenrs.)

Közéletmezés.

Vermes Mihály dr. interpellál a közéletmezési bizottság ingatlan vásárlása ügyében. A bizottság egy házat vásárolt s ezt nem terjesztette a közgyűlés elé jóváhagyás végett. A bizottság nem lehet nagyobb a közgyűlésnél s ezért ez az ügy a közgyűlés elé tartozik. Saára Gyula dr. igazat ad az interpellációnak. Steiner Jákó dr. próbál bele nem nyugodni a közgyűlés határozatába, amely egy hangulag elfogadta a polgármester választást.

A közéletmezési bizottság előterjeszti az 1917. évi üzletforgalmát, valamint a január havi üzleti kimutatást. Hosszabb beszédet mond a bizottság közhasznu működéséről s be akarja bizonyítani, hogy nem közel félmillióny haszonnal, hanem csak 60 ezer korona eredménnyel záródott.

Holly Géza dr. néhány szóval jelzi, hogy a mérleg elbirálása a szakértőkre tartozik s véleményt csak akkor mondanak, ha már-ők vizsgálják át a számadást.

Saára Gyula dr. polgármester bejelenteli lemondását a Közéletmezési bizottság elnöki állásáról, a mely egy ministeri rendelet értelmében a polgármesteri állással összeférhetetlen. A közgyűlés egyhangy helyesléssel Kovács A. Sándor biz. tagot választja meg a bizottság elnökévé, a ki közel négy év óta önzetlen és hasznos munkát végzett a közéletmezés terén és kiérdemelte polgártársai bizalmát. Kovács A. Sándor hosszabb beszédben megköszönte az iránta való bizalmat, aztán hosszabb beszédben védelmezte a városi konyhát, a melyet természetesen mindenki igen jól sikerült és közhasznu vállalkozásnak ismer.

A közéletmezési bizottság és a tanács előterjeszti, hogy Kerekes Lajos dr. nak 1917 év augusztusától havi 1000 korona jutalmat állapított meg, a mely Kerekes dr. 4 évi rendkívüli munkásságát öhajítja megjutalmazni s a mely nem terjedhet túl 12 ezer koronán. Farkas Sándor v. tanácsosnak viszont 3000 korona jutalmat szavaz meg a közéletmezési bizottság jegyzőkönyveinek vezetéséért. (Igy kellett volna előterjeszteni előzőleg és akkor nem lett volna bonolyult ügyek a közgyűlésen)

A belvárosi templom toronyórájának megjavítására a közgyűlés 380 koronát szavazott meg.

A közgyűlés fél 6 órakor ért véget.

A mozik.

Pestvármegye törvényhatósága pár nappal ezelőtt egy új szabályrendeletet alkotott, amely hivatva van megvédeni az ifjúságot minden erkölcsi veszedelem ellen, mely azt a korcsmák, kávéházak és az egyéb nyilvános helyek látogatása, a szeszest italok élvezete, a kártya, a ponyvairodalmi termékek olvasása, de különösen és legelsősorban a mozik gyakori látogatása, folytán fenyegeti.

Hogy az alkohol és a nikotin különösen a még gyenge, fejletlen szervezetre mérge, hogy a kártyajáték, különösen a fiatalokruaknál igen könnyen bűnös szenvedéllé fajulhat, hogy a ponyvairodalom nem művel, hanem buiti, az annyira kézenfekvő, mindennapos dolog, hogy ezekkel valóban szükségleten különöbben foglalkozni.

Egészen másképp áll azonban a dolog a mozival, mely a maga újdonságával, olcsóságával, óriási reklámjával, előkelő és kényelmes berendezésével, nagy változatosságával és a legnagyobb lelkiismeretlenséggel, összevalogatott s legelső sorban az alsóbb, állati ösztönök felkeltésére törekvő darabjaival valóssággal meghódította és rabjává tette a népesség zömét, de legfőképp — sajnos — éppen az ifjúságot.

S ezen felsorolt külső eszközöknek lehet betudni azt, hogy az emberiségnek egyetlen egy találmánya sem futott meg eddig — aránylag ily rövid idő alatt — oly szédítő pályát, egy sem tett meg oly szédítő utat, mint éppen a mozi, amely pedig akár kulturális, akár szociológiai, akár etikai vagy teológiai, akár közrendészeti vagy közegészségügyi, akár pszichopatológiai szempontból vizsgáljuk is azt, nagyobb veszedelmeket rejt magában, mint akár a rossz sajtó, akár az erkölcsötlen szindarab, akár a lelkiismeretlen kezekbe került iskola.

Ami a mozit különösen veszedelmessé teszi, az az, hogy itt teljesen szabadjára van hagyva a fantázia, az egyéni képzőfődés, mely a fiatalokruaknál különösen csapongó s a legutóbb szelsőségekre hajló. A művészet fejlesztett mimika a legekcentrikusabb gondolatokat, képzeletet és vágyakat kelti az ifjúságban, mely aztán a veleszületett utanzási hajlamával s az ifjukort jellemző merészséggel és teltreklésséggel nem is késik azt az életben megvalósítani akarni, amit a képekről olvasott.

Mily sajnálatos eltévelyedés és letérés arról az utról, amelyen a mozik világhódító pályájukat megkezdették. Mily fájó hiűtlenség a mozik eredeti, nemes hivatásával szemben. Mert ez a hivatás nem az érzékek csiklandozása, a sze-

méremtelenség feltárása, a bünözésre való hajlamok idő előtti fejlesztése s a bűnökre való valószínűségi kioktatásra irányult. A mozi eredei rendeltetése az volt, hogy szemféltette oktasson, hogy szórakoztatva tanítson, hogy gyönyörködteve hasznos és szükséges ismereteket közöljön, szóval egyike legyen a legnépszerűbb s leglátogatottabb iskoláknak s a leghasznosabb és kellemesebb kultur eszközöknek. S Istenem, mivé fajult! A büntető bíróságok néma aktái, a némi és idegbetegségek gyógyításával foglalkozó orvosok rendeloszobái, a szülők és nevelők, tanárok és tanítók hangos panasza és kétértelmű sirániai a leghitelesebb tanak a mozik káros hatásai és következményei mellett. Mindenki látja, érzi, tudja, tapasztalja ezt ki nyitott szemekkel és nem alvajáróként járja az élet nagy útjait, de egy pár beszédre szám — amelyek tán nem mindenkinek állnak rendelkezésre — még inkább kézzelfoghatóbbá teszi ezt, megmutatván, hogy néz ki az ott kűnn a nagyvilágban en gros, amit mi itthon, a mi szűk kis világunkban en detail, en miniatűr látunk.

Dacára annak, hogy a mozi a még csak pályája kezdetén áll s ugyszólván gyermekcipőben jár, a filmgyárak már ma is 120 millió méter filmet gyártanak évenként, amelyekből 35 millió méter Németországra jut.

A párisi Pathé Frère egymaga 80 ezer méter filmet gyárt naponta. Az országunk tavaly, tehát a háború kellős közepében 270 ezer méter filmet gyártottak s Amerika filmkivitele 1916. évben tehát már a tengerek korlátozott szabadsága mellett 30 millió márká volt. S hogy ezek a filmgyárak mily szinte elképzelhetetlen nagy haszonnal dolgozhatnak, arról némi fogalmat utajthat nekünk az a per, amelyet — egy tudós jezsuita atya közlése szerint — az egyik filmgyár, a Triangelé filmgyár volt kénytelen indítani egyik alkalmazottja ellen, aki megsejtve a gyárral kötött szerződését, egy másik gyárhoz állt be töredézőnek, mert itt nagyobb fizetést kapott. Régi kenyéradó gazdájának ugyanis az utolsó fél évben mindössze csak egy millió márká jövedelme volt.

A „Bild und film” című híres német folyóirat maga is megdöbbent azon körülmény felett, hogy Németországnak 4000 mézóját napoként átlag 3 és fél millió ember látogatta. És panaszodik és kesereg a német népet a mozik erkölcsi és esztetikai nivója miatt — fenyegető veszedelem miatt, pedig hát ugy Németországban már régen be van vezetve a film cenzura s ott országos törvények, emitt pedig az 1912 szeptember 18-án kiadott belügyminiszteri rendelet ugyancsak szigorúan örkődik a mozik által vesélyeztetett közérkölcsek felett.

Még a felnőttek részére is szigoruan tilos minden oly filmnek bemutatása, amely a jó erkölcsöket, vagy akár csak a tisztességet

is sérti s annál inkább áll ez az u. n. ifjúsági filmekről.

S itt elfogodom s a hazaifias aggodalmak egész légiója szállja meg lelkemet, ha arra gondolok, amit teljesen hitelet érdemlő oldalról közöltek velem, hogy a külföldön visszautasított filmek között a legtöbb a magyar gyárakról kerül ki. Ugy hogy attól kell tartanunk, hogy ezek a speciálisan magyar filmek még jobban tönkre teszik a mi nemzeti becsületünket, s megromlják hiteletünket, és kirnevünket, mint a már eddig is világszerte ismert s oly szomorú hírnévre vergődött „hungarák”. Mert a legtöbb filmgyáros szemében — tisztélet a kevés kivételnek, — a mozi nem iskola, nem kultúreszköz és nem tisztességes szórakoztató, hanem csupán üzlet. S hogy az üzlet virágozzék, olyan darabokat keresnek s olyan sztárséket dolgoztatnak fel, melyek ha perszelőleg hatnak is a jó erkölcsökre, de megcsinálják a zsebeket s a kasszasikert biztosítják.

S ha most tekintetbe vesszük azt, hogy Budapestben napoként 100 mozi önti ránk ezt a veszedelmet, ahol minden 100 ezer látogatóra 10 ezer fiatalkorú esik s ez a százalék még ijeszítőbben növekszik a perifériákra kihelyezett 80J vidéki mozi közönségénél, akkor lebetellen, hogy akadjon csak egy, hazáját igazán szerető s ennek jövőjéért, tehát az ifjúságért aggódo ember ez országban, ki örege a felelősség sуйait s látva a veszedelem nagyságát, netenne meg mindent ami e veszedelem elhárítására alkalmasnak mutatkozik. S mivel a mozik hatása az emberi pszichére kiszámíthatatlan s mivel nem évszázados, de több évezredes tapasztalat tanúsága szerint a tömegeket a maguk megszokott mulatságától és szórakozásaitól, és esetben tehát a mozitól — amelynek utja pedig Scillák és Karibidisek között vezet — visszatartani lehetetlen, itt csak egyfélényű eszköz — és az a filmcenzura. Vármegei szabályrendelettel országos bajt orvosolni képtelenség. Ez csak annyit használ mint mikor egy általános közszvényben mozdulatlanul fekvő betegnek a lábát ke-negelejk. Annak az egy tagnak ez bizonyára jól esik, de a beteg ugyan meg nem gyógyul: tőle soha!

A kormány ugy látszik — még nem látja elérkezettnek az időt. a beavatkozásra, mi azonban tudjuk és érezzük, hogy már futott a 12-ik óra. Fel kell tehát a kormányt világositanunk! Emeljék fel hozzá kérd. könyörgő, követelő szavunkat, jogunk van hozzá, sőt kötelességünk!

Mi követlenül látjuk a veszedelmeket! Mi tudjuk azt, hogy ha a magyar embernek megromlik az erkölcsé, ugy vele egyült romlik a vére is, az a drága vér, amelyből annyi pazarlódott el a közelmúltban Galicia tankák me-

zőin s a két Itáliának sziklás hegyei között, hogy megmenthesdük azt ami még megmaradt, nekünk, követeljük és pedig minél előbb az országosan kötelező filmcenzurát!

Weicker Miklós
körkormányi plebanus.

A város közegészsége.

Február hóban a város közegészsége jobbnak mondható, mint volt januárban, nemcsak azért, mert a születési szám némileg emelkedett, a halálozási pedig apadt, hanem azért is mert a beteg létsám kevesebb volt s a járványra fájható körök majdnem teljesen megszűntek, mindössze 2 difteritisz és 1 szamarhurut maradt márciusra. A difteritisz február hóban is szépszámmal fordult elő, de csak 1 halálozást követelt. Ezen kívül a lélegző szorvoknak betegedéseit voltak az uralkodók. A szorongóbb néposztálynál sürden fordult elő a rühök, mely baj a tisztálkodás hiányára vezethető vissza. Volt család hol 9 tag fektűt egyzerre. Szappan és szappanfőző szóda hiánya is nagyban hozzá járul. A halálozásoknál nagyszámmal szerepel az aggkóri végegyengülés, az elhaltak mind 70 éven túl voltak, elégg volt egy hörghurut s az élelem nem teljesen kielégítő volta miatt is legenyébb szervezet nem tudott kellő ellenállást kifejteni. Szűtetett 40, születési arányszám 1000 lakos után 1,09, ebből törvényes fi 19, nő 15. Házasságon kívüli fi 1, nő 5, halva lett 1. Házasságkötés 19, elhalt 71, halálozási arányszám 1000 lakos után, 1,94, ezek közt fi 42, nő 29.

A városi nyilvános vegyipari állomás jelenti, hogy megvizsgált 21 tejet, hamisított volt 13, 19 paprikát, bamisított 11, 1 vajat, mely szintén hamisított volt; 1 liptói turót, mely kifogástalan volt. Istállópróba 3, helyszíni vizsgyálat 4, tejre, 1 ketiplaci tejellenőrzés, és végzet 2 paprika szemlet. A vízvezetési víz állandó figyelmének tárgya volt, a víz minősége mindig kifogástalanul jó volt.

A bakteriologiai laboratorium a hitegyeztetett 52 vizmínában kórtokozó baktériumokat nem talált.

A magyar vöröskeresztyelet vasuti állomáson fenntartott újító állomása szerint a vasuton érkezett 3348 sebesült és beteg, itt maradt 852, tovább ment 2496. Itteni kórházakból elment 1495. Frissítőt kapott 6847, új köteést 441, gyógyszerert 748, egyéb szerelvényt (bot, mankó) 436. Kiosztott 1723 reggelit, 1766 ebédet, 2023 oszonnát, 2836 vacsorát. Ezenkívül szétosztott 258 szivart, 1200 cigarettát, 100 csomag dohányt. 1914. augusztus 3 től a vasuton érkezett 438,461 sebesült és beteg, itt maradt 93150, tovább

ment 345,311, ilinteni kórházakból vasuton elment 90529, frissítőt kapott 517,213, új köteést 9463, gyógyszerert 11827, egyéb szerelvényt 6890.

Vasárnap csukva lesznek a mézáros és hentes üzletek.

Szombaton este tízenegy óráig lehet vásárolni.

A vasárnapi munkaszünetről szóló rendelet nem érintette eddigi a husipart. A hentes boltokban vasárnap délelőtt 10 óráig vásárolni lehetett. A kereskedelmi miniszter tegnap megjelent leirata a vasárnapi munkaszünetet kiterjeszti a husiparra is.

A rendelet szerint tilos az ország egész területén a mézáros hentes és kolbászkészítő iparban alkalmazott munkások vasárnapokon akár az elkészítés, akár az elárusítás és házhoz szállítás körül foglalkoztatni: az ezzel foglalkozó telepeket és üzlethelyiségeket vasárnapokon még abban az esetben sem szabad, ha a munkaadó a szóban forgó munkát segéd személyzet igénybevétele nélkül, egymaga illetve családtagjai segítségével végezni csak. Ugyancsak tilos vasárnapokon bármiféle husmat továbbá vadnak, halnak és barombinak élő, friss és lelt, vagy konzervált állapotban való elárusítása és házhoz szállítása. A miniszteri rendelet tízenötödikén lép életbe.

Háború hírei.

Japán ragaszkodik terveihöz. A lord Cecillet folytatott interjú kiderítette, hogy Japán ragaszkodik terveinek betartásához. Minthogy Wilson megtagadta hozzájárulását, Japán Anglia által halasztásra indította magát, hogy alkupillésessé a Wilsonnal való nyílt konfliktus. Ennek ellenében Anglia vállalta azt a kötelezettséget, hogy Japán szándékait diplomáciailag képviselje és keresztilgyerin.

Csicserin az új külügyi népbiztos. A reggeli lapok megerősítik azt a hírt, hogy a népbiztosok tanácsában a háború alatt és a béke kérdésében támad ellentétek miatt Troockij lemondott a külügyek viteléről. Helyét eddigi segédje, Csicserin veszi át.

Fejérmegye közigazgatási bizottsága kedd. e. 10 órakor tartotta rendes havi ülést gróf Károlyi József főispán elnökségével. A szokásos havi jelentésekről legközelebbi számunkban fogunk ismertetést közölni.

„AZ Apolló-színház” legközelebbi szenzációs ujdonsága
A VÖRÖS SÁMSON
 Vajda László drámája 5. felvonásban.
 Főszereplők: Csontos Gyula, Lenkeffy Ica, Uray Tivadar.

A színtársulat bucsujára.

Kedden este játszanak utoljára az évadban színészeink és mennek Sátoraljaújhelyre, ahol két és fél hónapra útik föl sátorjukat.

Ez az elmúlt év látogatottság tekintetében páratlanul áll városunk színezettörténetében. Igaz, hogy a háborus konjunktúra a szórakozást szállító vállalatoknak is kedvezett, de a színtársulat is derekas munkát végzett.

Tartottak összesen 159 előadást, ebből 120 estit és 39 délutánt. Műtáj szerint 110 operette és 49 prózai mű került előadásra. Legtöbb előadást (18) Stambul rózsája ért, amelynek előadása és kiállítása is mintaszertű volt. Utána a legtöbb előadás jut (9) a Csárdaskirálynőre. A Wandergold kisasszony 8, a Mágna Miska 7 előadást ért el. Tartottak 10 gyermekelőadást is, classikus dráma és opera azonban egy sem került színre. Betanult a társulat 66 darabot (premiere és reprijež) amik óriási munkateljesítés. Ez est a sör darabot 4 hónap alatt játszották és csaknem minden színész játszott minden este. Ez olyan fizikai munka, hogy etötte kalapot emelünk.

A műsört az operettek domináltak és ezekben Vidá Ius, Falussy István, Németh Irén, Ligeti Lajos, Mezey Margit, Váradai Izso és akiket legelőször kellett volna említeni, Andor Zsigá karnagy és Gulácsy Menyhért rendező mind elismerésre méltó, erős munkát végeztek.

A dráma mostoha gyermeke volt az idén, de azt nem rohajtuk a személyzet hibáival, mert Majthényi László, Kovács Lulu, Fodor Öszkar, K. Lőrinczi Erzsébet sok szép, elismeréseméltó alakítást produkáltak. Krémerről tudjuk, hogy szép multu színész, de az idén keveset foglalkozott. A fiatalok: Bradi, Wirth Sári, Lónyai, Ardó Böske és Uray Lili kis szerepekben beváltak, a kar és segédcszemélyzet pedig a kényes igényeket is, kielégíthette. Amint látjuk, az operett erős volt, a dráma azonban kevés volt a személyzet, így a sokszor hirdettet Hamlethez sem volt szerencsénk.

De nem akarjuk távozásukkor a hibák fölSOROLÁSÁVAL bántani a távozókat, hisz kö minden elismerést megérdemelnek becsületes munkájukért, csak jelezni kívánjuk, hogy a Fejérmegyei Napló volt az, amely leghehasagobban rámutatott, hogy a színház nem üzemel és kívánjuk, hogy jövőre a szervezkedésnél és darabok megválasztásánál úgy járjon el a vezetőség, hogy mi az intelligens közönség érdekeit fogjuk védeni a jövőben is és a színházat mint népszerű kulturintézményünket nézzük és magasabb szempontból szólnak az előadásokhoz.

Szeretettel búcsúztatjuk színészeinket, akik kitartó munkájukért köszönetet érdemelnek és kívánjuk, hogy a jövő esztendei mérleg kedvezőbb legyen irodalmi szempontból, de legyen azért anyagilag is olyan fényes, mint ez az elmúlt év volt.

HÍREK

Március 15. A függetlenségért március 15-ki napelye az előzetes program szerint csütörtökön lett volna. A közbejött akadályok folytán szombat este érkeztünk.

Az evangélikus templom építése ügyében kedden délelőtt értekezlet volt a városban dr. Saara Gyula polgármester elnöke-tével. Az értekezleten az evangélikus egyház kiküldöttel, dr. Kati Antal kuriai bíró, törvényszéki elnök vezetésével és a polgármester által meghívott szakértők vettek részt. A „Béke templom” helyét illetőleg több idea vetődött fel, a Háltér, a Vásártér, a Birány vendéglő előtti füves tere, a Deák Ferenc utcai saroktelken és a Rákóczi utcán levő beépítetlen városi telken volna a templom építendő. Az értekezlet úgy határozott, hogy első helyen a Vásártéri kombinációt ajánlja, másodsorban az evangélikus egyháznak a Háltérre vonatkozó kérelmet terjeszti elő. Az egyház a hívekre való tekintettel ragaszkodik a Háltérhez, ugyanis a hívek legnagyobb részét e környéken laknak.

Házasság. Reico István vilányvezető vasárnap a Felsővárosi templomban tartotta esküvőjét Lippart Mariskával Lippart János Sári utcai lakos leányával.

A postafőnökség szíves figyelmébe ajánljuk azt a ténny, hogy a telefonhálózat előfizetőinek névsora legutóbb 1916. év december havában jelent meg, és az azóta bekapcsolt új előfizetők nevét és kapcsolási számát nem tudjuk, hanem esetről esetre ezt a központtól kell kérdeznünk, ami mindkettőnkre felesleges időpazarlással jár. A névsor teljes szövegű kinyomása háborus akadályokba ütközve, kérjük az új előfizetők nevét és számát hírlapok útján leendő közlését, hogy a régi előfizetők az újakról tudomást szerezhessenek.

Kondor Ernő nótás estélye. A szombat este tartandó nótás estélyre igen nagy az érdeklődés. A műsor egyik kimagasló száma lesz a minnapi (15 centiméteres) hegedű játék amelyet Kondor az első magyar front-színházánál. Volnyhiában is előadott egy ószszelött ruthén templomban. A bemutatott kritikák szerint eddig mindenütt nagy sikerrel játszotta úgy ő, mint felesége — K. Gönczy Kató, aki zongora kíséret mellett Kondor dalokat fog énekelni. Ugy értesülünk, hogy újabb szerepményeit is bemutatja Kondor, amelyet eddig városunk közönsége nem ismer.

Márc. 15. ünneplése. A helybeli szociáldemokrata párt í. hó 17-én d. u. 3 órakor a Virág-bokor-vendéglőben fogja megünnepelni március 15-ét. Az ünnepi szónok dr. Steiner Jákó ügyvéd lesz.

Segélyfizetés. A városi. Ö. H. J. az e havi segélyeket í. hó 19., 20. és 21-én fogja kifizetni a Hadsegélyző hivatal helyiségében.

Élelmiszerhamisítók a rendőrség előtt. Szombat d. u. több élelmiszerhamisítót vont felelősségre a rendőri büntető bíróság. A főkapitány el ítélte: Wollner Sándor Deák Ferenc utca í. sz. a kereskedőt paprika forgalomba hozása miatt 50 kor. Kis Istvánné Selyem u. 31 sz. a. lakó paprika kereskedőt, aki paprika hamisításért már ismételt büntetve volt, ugyan ilyen kihágás miatt 200 kor. Révész Rózi Selyem u. 31 sz. a. lakó paprika kereskedőt paprika hamisításért 300 kor. Király Mária Selyem u. 21 sz. a. lakó paprika kereskedőt paprika hamisításért 140 kor. Hegedűs Mihályné Zámoly u. 25 sz. a. lakost aki tejhamisításért már ismételt büntetve volt, most újból 600 kor. és tejrágításért tovább 300 kor pénzbírságra és az ítéletnek saját költségén hírlapi közvételére. Jellemző, hogy meggyűvödött az ítéletben. Fodor Jánosné kavémérő, Háltér 14 sz. a. lakost tejhamisításért 140 kor. Boda Kovács József felsőkirályi lakost tejhamisításért 30 kor. Bleier Pálné szül. Weisz Józsa Nádor utcai tej és egyéb hasonló élelmiszer kereskedő a háború első hónapjaiban számtalanszor szerepelt a tejhamisítók és árdrágútok szegény listáján. Egy időre üzletét adta, nem régiben megint „saját kezébe” vette át. Most hamisított vaj árulásáért és árdrágútsáért vonta őt felelősségre a főkapitány és el is ítélte kihágásért 300 az úrszóra pedig 200 korona pénzbírságra a vegyvizsgálat díjának megterítésére és az ítéletnek hírlapi közvételére.

Helyreigazítás. Lapunk szombati számában hirt adtunk a felsővárosi és Jézus Szive templomok javára tett 500 korona adományról. A némes jótékony-ságotól fakadó adományt nem Özy Hellensteiner Mihályné tette mint a hogyan sajtóhiba folytán tévesen megjelent, hanem Özy Hellensteiner Imréné urnó.

Adomány. F. G. a Keresztény Nők Szövetsége szegényügyi Szakosztálya jótékony céljára 100 K. adományozott. Rendeltetési helyére juttatuk. N. N. a szegény családnak 50 K. adományozott.

Katonatemetések. Kistorma Zsigmond 86. gyalogezredbeli gyalogos szabadkai lakos a harcúterén szerzett betegsége következtében elhunyt. Temetése március hó 13-án d. u. 2:30 órakor lesz a Csapatkórnáz halottasházából. — Kozma Bálint 4. sz. ezredész ezredből, székely szabadkai lakos, a harcúterén szerzett betegsége következtében elhunyt. Temetése március hó 13-án d. u. fél 3 órakor lesz a tartalékkórház halottasházából.

Jószívű emberekhez. Egy teljesen szegény, munkaképtelen beteg iparos munkás, kinek a felesége is beteg és kilenc tagu családdal bir, a nagy nélkülözések közt kénytelen a jószívű emberek segítségét kérni. Az adományokat továbbítja lapunk kiadóhivatala.

Hájlalozás. Ladavics István birtokos 60 éves korában vérhasban elhalt. Temetése hétfőn d. u. volt a Csutóra utcai gyászházból.

Orvántékedések a bolsevizizmus leküzdésére. A Reichsrath úlé-sén felszólalt Czapp osztrák honvédelmi miniszter és többek közt a következőket jelentette ki a hazatérő hadifoglyokról: A hazatérőkkel a legjóakarattal és a legbarátságosabban elbánást tanusítsák. Másfelől azonban a hadsereg vezetését arról értesítették, hogy hazatérők között nagyszámú olyan egyén is van, akiket a forrugalom eszközök beveti megnyertek, akiket az emillett irányzat propagálásának misszionáriusai gyanánt küldöttek haza. Minden államnak nemcsak joga, hanem abszolút kötelessége védekezni olyan eszközök propagálása ellen, amely feloldaralma, véres forradalomra, a szociális és jogi struktúra erőszakos megváltoztatására irányul. Ezért szükségesnek látszott bizonyos intézkedéseket tenni az emillett szellemi propaganda erőteljes leküzdésére. Nem feltevésekről van szó, hanem bizonyítékaik vannak a szándékok felől és pedig nemcsak egyes bizonyítékaink! Ennél fogva elrendeltük, hogy olyan egyének, akiknél az emillett irányzat tényleg kifejezésre jutott olyan módon legyenek kezeleendők, ahogyan egyáltalán banni kell olyanokkal, akik aggodalomra adnak okot.

A hadinyereségadó Franciaországban. A hadviselő államok félrebillent háztartási egyensúlyát az intézkedések minden rendelkezésre álló eszközzel helyre akarják állítani. E végül a vagyonok és jövedelmek különböző megadóztatása közül különös nagy előszeretettel fordulnak segítségért a hadinyereségek megadóztatásához. Ez indokoltas: mivel ezek a vagyon, szaporulatok a háború alatt, a háborus konjunktúrát kibaszalásból állottak elő s így szükségesszerű, hogy ezek járuljanak hozzá leginkább a háború terheinek viseléséhez. A hadinyereségadó nálunk is életbeperetették, azonban a miénknél sokkal nagyobb percent mértékű emeltek azt fel most Franciaországban. Itt ugyanis 100 000 frankig ötven százalék a hadinyereségadó. Száztól kétszázötvenenerig hatvan százalék, 250 ezer föl 500 ezerig hetven százalék, azontul nyolcvan százalék, tehát a múltios hadinyereségeknek mintegy 80 százaléka az állam teszi rá a kötet és csak 20 százalék kerül a nagy hadseregszállítók zsebébe. Sőt emellett intézkedéstörtént Franciaországban az amortizációk szabályozását illetőleg is; ezt is az adónyereségek fokozása tette szükségessé, mivel az eddigi gyakorlat szerint nagy összegek bujtak ki az adórás alól. Az élelmes francia pénzügyi politika tehát így találja meg az utakat és módokat arra, hogy a háború terheit könnyebben elviselhetővé tegye a francia nemzetre néve. Nálunk ellenben korlát nélkül, ijesztő mértékben szaporodnak a háborus vagyonok.

Uránia-színház szerda és csütörtöki szenzációja!!

Mucsai éji szállás.

Magda Sonja és Eisenbach főszereplésével.

Böhözt 4 felvonásban.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

— Beteg katonák hozzátartozói felmenetdíjjal utazhatnak. Az államvasutak igazgatóságához, hogy az északi, déli és délkeleti hadsereg vasútvonalain a beteg, sebesült vagy betegeség vagy sebesülés folytán elhalt magyar, osztrák, bosnyák, hercegovinai és német illetőségű katonák hozzátartozói ha a katonák meglátogatására vagy temetésére utasnak, úgy a gyors- mint személyvonatok második osztályában fél-menet díjjal utazhatnak. Ez a kedvezmény a csodadörök meglátogatására is fennáll és a beteg vagy sebesült katonák meglátogatására közszolgákban a főszerelvények, városokban rendőrkapitányság által kiállított igazolvány alapján történhetik.

Köhögés ellen kitűnően bevált házi szer a Störk-pasztila. Egy doboz ára 1.50 korona. Kapható: Szűts Róbert Károly királyi téggyógyosztárban.

— Szeplo, májolt pörsenés arctisztáltság ápolására biztos hatású szer a „Korona tejkrem” (ezelőtt Crème de Laktine), mely párszori használat után az arcai bársónysimává és hófehérré tesz. Egy kis tégely 1.50 K. Nagytégely 3 K. Kapható Szűts Róbert gyógyosztárban.

A kiskertek kiosztása.

Értesítjük a kiskerteseket, hogy a kiskertek kiosztása a következőképpen történik:

A tavalyi bérlek régi parcellájukat újból megkaphatják, és azonnal hozzáfoghatnak annak megmunkálásához, amint a bérösszeget kifizették. Figyelmeztetjük azonban őket, hogy: aki a tavalyi kiskertjéről lemond, annak az új területeken három-négyszer akkora jutattunk.

A tavalyi kiskertekből — az u. n. Váraljánál lévő nagyobbik területet kivéve — valamennyi megmarad. A Váraljáról kiszorultak a Homokosor alatt kapnak jóval nagyobb kiskerteket; a Sörház feletti kiskertesek, pedig, ha tavalyi bérletükről lemondanak, a Kömlőskertben kapnak 300—400 m² méternyi darabot. Ugyanezek a területeken elégtűk ki az ujonnan jelentkezőköt is.

A tavalyi területekből, esetleg fennmaradó kiskertek szétosztásának idejét a napokban közöljük.

A kiskertesek szövetségének tagjaként csak azokat tekintjük, aki a bérleti összeget lefizette.

A befizetések szerdán d. e. 10—12-ig és d. u. 2—4-ig, csütörtökön d. e. fél 9—12-ig és d. u. 3—5-ig történhetik.

Székesfehérvári Hitelszövetkezet.

A szőlősgazdák figyelmébe!

Felhívjuk a szőlősgazdákat, hogy törkölyüket, székesfehérvári szeszfőzőnkbe lehetőleg minél előbb hordják be, mert kénytelenek leszünk a borseprű lepárlását elkezdni, azaz pedig egyidőben törkölyt ki főzünk nem lehet.

Tagjainkat pedig arra kérjük, hogy már kifőzött törkölyük után nekik járó pálinkát legkésőbb a beszállítástól számított két hónapon belül vigyék el, mert hordó hiánya miatt nem vállalkozhatunk annak további szállítására.

Egyben sziveskedjenek ugyanekkor azt is bejelenteni, hogy a kiutalt mennyiségben felül mennyire volna még szükségük?

A Székesfehérvári Központi Szeszfőző Szövetkezet.

Mozi.

Az Uránia igazgatósága közli:

A szépséges mozdilva Magda Sonja ma szerdán és holnap csütörtökön látható az Uránia vásznan a „bécsiek dédelgetett komikusával Eisanbachal. A „Mucsai éji szállás” című kitűnő és kacagató bohózatban, Mondanunk sem kell, hogy ez a jeles társaság olyant produkál, hogy az Uránia közönsége teljes meglepedésének fog kifejezést adni. Előadások kezdete pont fél 7 és fél 9 órakor.

Az Apolló igazgatósága közli:

Psylander az Apollóban. Az oly korán elhunyt világhírű muzsikusnak, Psylandernek egyik legutóbbi és legkiválóbb szereplését mutatja be szerdán és csütörtökön az Apollóban az „Eljegyzés az autóban” c. pompás vígjátékban. A műsört egy másik értékes és érdekes Nordisk dráma, „A bán árnnyékában” címmel egészíti ki. Minokét mű a maga nemében páratlan filmalkotás s minden érdeklődésre érdemes. Előadások fél 7 és fél 9 órakor. — Rendes helyárak.

APRÓHIRDETESEK

Nyári lakást keresek az öreghegyi szőlőben — két szoba, konyha, — kerttel 3 hónapra. Ajánlatokat ár megjelöléssel a kiadóhivatalba.

Bika, magbikának is alkalmas siementhali eladó. Széchenyi-utca 100. sz.

Takarmányrépa több száz métermázsza akár kicsinyben, akár nagyban Kisludpusztán eladó.

Két finom kézimunka fehér ágyhuzat és többféle fehérnemű eladó. Zrínyi-utca 5. sz. Buztelben. Ruhafesték, minden színben, kipróbált jó minőségű csomagja 50 fillér. Kereskedőknek 300 csomag K 94 — frankó utánvétellel szállít Friedmann Hermann, Szatmár, Deák tér 68.

Rozsszalma és takarmányrépa eladó. Széchenyi utca 123.

Alig használt takaréktűzhely (tűzher) és egy új firmatábla fából eladó. Pálya utca 10.

Nagy konyhakert felesbe kiadó. Cim: Kelemen szerkesztő, Budai-ut 28. sz.

Egy hasastehen és 25 mm. alomszalma eladó. Széchenyi-utca 134. sz.

Buzaföldek és gazdasághoz alkalmas ház szabadkézből eladó. Sarló utca 38.

Egy darab friss trágyázott, két darab 2 éves trágyázott buzaaföld zöldségnek, akár burgonyának és kukorica-alá is közel a városhoz bérbeadó. Felső királysor 20.

Székesfehérvár sz. kir. város polgármesteri hivatalától.

Hadisegélyezési ügyben. 3026/918 sz.

Hatósági hirdetés.

Polgármester urnak 1230/1918 számú határozatával reám ruházott jogkör-alapján a 480000 H. M. szám alatt felemelt hadisegélyre vonatkozó új utasítás értelmében, s a véleményező bizottság javaslatainak figyelembevételével melletti a hadisegélyeket megállapítom.

Akiknek hadisegélyre való igényjogosaltságuk megállapítást nyert, fizetési ívüket Kiss Géza t. b. főszámvévo ur által közzétett büfőrendben (Városház I. em. 4. sz.) az egyvegyűleg kifizetendő segéllyel együtt átvehetik. Mindazok pedig, akik hadi segélyt, noha erre való igényüket bejelentették, akár azért mert keresetképesek, akár pedig vagyoni helyzetük miatt nem kapnak, a meg nem állapítás indokáról rövid írásbeli értesítést nyernek.

Az álltam meg, vagy meg nem állapított — esetleg kevesebb családtagnak megállapított, a hadisegélyre vonatkozó minden felebbezés a hadisegély felszámolási bizottsághoz címzett, hivatalomban, (Városház I. em. 9. sz) írásban a hivatásos 108 órák alatt minden nap leadható. — előszóval, itt felveendő jegyzőkönyvbe foglalva, pedig minden szerdán és vasárnap délelőtt 8 óratól 9 ig.

Figyelmeztetem egyben az érdekelt közönséget, hogy csak a hivatalomnál beadott panaszoknak, kérelmeknek és felebbezéseknak lehet foganatja. Gétalan tehát, hogy a felek kérelmeikkel és panaszokkal a ministeriumhoz, vagy más hatóságához forduljanak, mert onnan beadványaik érdemi elintézés nélkül, az itteni felszámolási bizottsághoz küldetnek. Ily eljárással tehát a felek ügyük elintézését késleltetik.

Amennyire szükséges, hogy a hadisegélyben való részvétel ne legyen egyszerű a dologtalanság és munkakerülés, továbbá a munkabérének megfelelően való felszámolásának előidézője és okozója, sulyt helyeztem másrészt arra, hogy a hadisegély meg ne tagadtassék, olyanoktól, akik akár egészségügyi állapotuk, testi erejük, vagy más körülmények folytán munkát nem vállalhatnak és így a hadisegélyre fokozottabb mértékben rá vannak szorulva. Ebből ki-

folyólag joga van a város minden magyorkorú lakosának, hogy abban az esetben, ha valamely családnak hadisegélyben való részvételét indokolatlannak vagy a család részére megállapított hadisegélyt vagy lakbérsegélyt túlmagasanak véli, e megállapítás ellen nálam írásban benyújtandó felelszólamiással éljen.

Végül felhívom a hadisegélyeseket, hogy minden olyan körülményt, mely a segélyösszegének leszállítására, vagy teljes megszüntetésére befolyással van, haladéktalanul jelentse be nálam, mert ellenkező esetben, amennyiben ily természetű eseményük súlyosabb beszámítás alá esik, a 480.000 sz. ministeri rendelet 25. §-ának határozamnyaköppen 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel torolattik meg.

Székesfehérvár, 1918. március 11.
Kovács Á. Sándor,
tb. tanácsnok.

Árverési hirdetmény.

Néhai id. Szenzenstein János hágyatekához tartozó Mantz János u. 16 számú ház, mely a székesfehérvári 527 sz. betétben A — 1—2 és 5 sorszám alatt van felvéve, továbbá ugyanezen betétben 1. — 2 sorszám alatt felvett 630 □ öles öreghegyi szőlő a rajta épült 888 számú présházal és ugyanezen betétben — 2 sorsz. alatt felvett lakház nélküli 574 □ öles öreghegyi szőlő 1918. évi március hó 17-én d. e. 10 órakor iródam-ban. (Szőgyény ház I. emelet) önkéntes árverésen el fog adatni.

Dr. Kisteleki Károly ügyvéd.

Uránia-színház

Szerdán és csütörtökön, március hó 13-án és 14-én:

MUCSAI ÉJI SZÁLLÁS.

Magda Sonja első vigjátéka 4 felvonásban.

Remek kiegészítő műsor.

Rendes helyárak.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

Apolló-színház.

Szerdán és csütörtökön, március hó 13-án és 14-én:

Psylander Waldemar

∴ főszereplésével ∴

Eljegyzés az autóban

Vigjáték 3 felvonásban.

A bán árnyékában.

Nordisk-dráma 3 felv.

Előadások fél 7 és fél 9 órakor.

Rendes helyárak.